

# Dse

ČESAR SI ZELITE

IZ STROKOVNE LITERATURE

V POGLEDU NAJNOVEJŠIH ZNANSTVENIH PRIDOBITEV IN DOGNANJ

IZ LEPOSLOVJA, ZNANOSTI

IN UMETNOSTI VSEH PANOG

DOMAČEGA IN VSEGA INOZEMSKEGA KULTURNEGA SVETA

## dobite

TAKOJ PO ZAHTEVI CENIKOV IN PROSPEKTOV IN PO NAROČILU

### V UČITELJSKI KNJIGARNI

TELEFON ŠT. 33-97 LJUBLJANA TELEFON ŠT. 33-97

in privatni nameščenci, da povedo na glas svoje težave in zaprosijo vlado pomoči.

Akcijski odbor, ki ga tvorijo zastopniki sledečih korporacij in udruženj: za Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev Držić Ivan, za Narodno strokovno zvezo Juvan Rudolf, za Društvo upokojencev in upokojenk Lilleg Maks, za Zvezo društva privatnih nameščencev Zemljič Joško, za Jugoslovensko učiteljsko udruženje Dimnik Iv., za Udruženje poštinih in telegrafskih uslužbencev Štukelj N., za Državno upravno pisarniško uradništvo Zajc Hinko in za Udruženje učiteljev mešč. šol Rupnik Branko, je v več sejah pokrenil vse potrebno, da se pereče vprašanje čim prej in kolikor mogoče ugodno reši.

Deputacija akcijskega odbora se je zglasila tudi pri g. banu in mu ob predložitvi resolucije podrobneje tolmačila želje uradništva glede previsokih najemnin.

Po prizadevanju odbora sta bila odposlana dva člana in sicer gg. Lilleg Maks in Juvan Rudolf na zadevno anketo v Beograd.

Odbor ima še nadalje redna posvetovalnja in je stalno na delu, da olajša najemniško težko breme.

JUU sodeluje po svojem zastopniku v akcijskem odboru, poslalo pa je še posebno vlogo v zadevi učiteljskih stanarin in odtegljajev za naturalna stanovanja na ministrstvo prosvete, našemu »Udruženju« in vsem narodnim poslancem.

Državni nameščenci zahtevajo, da se postavi višina najemnin na zdravo bazo in pravično razmerje. Težo današnjega gospodarskega položaja nosimo sorazmerno vsi.

V Beogradu je umrl l. t. m. tov. Brana M. Stanković, sreski upravitelj v beograjskem Predgradu Kraljice Marije. Simpatični pokojnik, ki se ga gotovo spominja marsikateri od tov. s poslednjega koncerta pevskega zbora JUU v Beogradu, je bil sin bivšega predsednika JUU Milutina Stankovića. — Spoštovani rodbini naše sožalje, pokojniku večni mir in blag spomin!

Nedeljen pouk na srednjih šolah. Narodna prosvetnega ministristva, s katero je bil nedavno uveden deljen pouk na srednjih šolah v Dravski banovini, je izzvala nevoljo staršev, ki so zahtevali, da ostane nedeljeni pouk, ker bi bil sicer mnogim kmečkimi, delavskimi in uradniškimi otrokom onemogočen srednješolski študij. To zahtevo je vsebovala tudi spomenica, ki jo je poslal ministru za prosveto poseben odbor, izvoljen na velikem zborovanju staršev v Ljubljani. Za stvar so se zavzeli tudi poslanci Dravske banovine. Prosvetni minister je upošteval navedene razloge in izdal odlok, s katerim je bil na srednjih šolah v Dravski banovini s 1. februarjem zopet uveden nedeljen pouk.

Glede šolske obveznosti učencev, ki so bili ob koncu I. polletja odstranjeni na osnovi člena 18. zakona o izpremembah in dopolnitvah srednješolskega zakona, je izdala kraljevska banska uprava dne 21. januarja 1932., IV., No. 491/1 naslednje pojasnilo:

Učenci, ki so bili odstranjeni od konca šolskega leta po zgoraj omenjenem zakonu, so še vedno učenci dotičnega zavoda. Odstranjeni so od pouka v šoli s pravico, da smejo delati v juniju razredni izpit iz vseh predmetov kot redni učenci. Ako pa taki učenci ne nameravajo delati v juniju tega izpita, naj se takoj po odstranitvi odjavijo na srednji šoli in vpišejo nazaj v osnovno šolo.

Rodbinski dodatek za učence, neuspele pri tečajnih izpitih. Ministrstvo prosvete je z odlokom S. n. 45.508/31 z dne 1. januarja 1932 na prošnjo za normativno odločitev ali pripada draginjska doklada za učence, ki se pri višjem ali nižjem tečajnem izpitu odklonijo za leto dni, dalo nastopni odlok: — Uvezi akta Odeljenja IV No. 18.132/31 izveštavate se da redovni učenci, odbijeni na višjem tečajnem izpitu na godinu dana, imajo pravo na porodični dodatak za godinu dana jer se smatraju kao redovni učenici. — Ker se smatrajo po § 38. izpopolnjenega zakona o srednjih šolah za redne učence do kraja

tekočega šolskega leta poleg učencev VIII. razreda tudi učenci IV. razreda, ki so bili odklonjeni pri tečajnem izpitu na leto dni, je brez dvoma, da tudi za te pripada draginjska doklada za leto dni.

#### NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE ŠOLE.

Šolskim upraviteljstvom in učiteljstvu narodnih šol priporoča Učiteljska tiskarna, da nabavi nove zvezke za osnovne šole za svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izdelani po predpisih, kakor jih je ugotovila komisija v ministrstvu prosvete v Beogradu za sestavo enotnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v cilicilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vežbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vežbanke za računanje. (Moder ovitek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pisalnega papirja ter opremljeni s pivnikom. Šolska upraviteljstva in učiteljstva naprošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide zaloga dosedanjih zvezkov, le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole enotni zvezki.

Šolska upraviteljstva so prejela podroben prospekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede! Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svojemu stanu, ker podpirate svoja stanovska podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Razstava knjig v Beogradu. V proslavo stoletnice prve jugoslovenske knjige, ki je bila tiskana v obnovljeni svobodni Srbiji, je prirejana v Beogradu razstava knjig v paviljonu »Cvijete Zuzorić«. Razstavile so knjige mnoge književne založbe iz Beograda in Zagreba. Razne književne posebnosti, predvsem stare knjige (celo iz l. 1494.) je razstavila Akademija znanosti v Beogradu. Razstava se je vršila od 23. do 26. januarja in je dosegla najlepši uspeh in nad vse pričakovanje zadostila svojemu namenu.

Treznostni kongres. Napovedano je že bilo, da bo v nedeljo, 21. februarja v Ljubljani slovenski treznostni kongres. Medsebojno klanje in pobijanje v pijanosti, ki ga noče in noče biti konec — saj beremo o njem še in le še, teden za tednom — nas izziva k odporu. Te sramote mora biti konec! Ta glas mora iti po vsej Sloveniji! — Na kongresu bo govorilo 25 govornikov in govornic, med njimi tudi kmetijska žena in šolarček »mlad junak«. Prišli bodo tudi zastopniki »Saveza treznave mladeži«. Najoddaljenejši udeleženec pa pride iz Berlina: vodja protialkoholnega pokreta v Nemčiji. Ta bo imel v ponedeljek za posebne interese, predvsem za vzgojitelje, še posebna predavanja. — Na predvečer bo treznostna akademija, ki jo priredi dijaštvo z delavsko mladino vred. — S kongresom bo združena tudi protialkoholna razstava. Material za razstavo bo dal deloma »Jugoslovenski Savez treznosti«, ki ima svoj sedež v Zagrebu, deloma ljubljanski Higijenski zavod. Razstava bo lepa in jako poučna. — V nedeljo, 21. februarja od 14. do 15. ure se vršijo v zvezi s treznostnim kongresom posebna predavanja za učiteljstvo in vzgojitelje sploh. Učiteljica Marica Koželjeva predava o temi: Treznost in šola; a drugo predavanje z naslovom: Treznost in učiteljstvo bo imel učitelj Rudolf Horvat ml. — Opozorjamo učiteljstvo predvsem na predavanje od 14. do 15. ure.

Praktični (usposob.) učiteljski izpiti na drž. moškem učiteljskišči v Mariboru. Na drž. moškem učiteljskišči v Mariboru se vršijo praktični učiteljski izpiti od 14. aprila t. l.

dalje v smislu min. odl. O. n. br. od 19. marca 1931., »Službeni list« št. 35 od 11. junija 1931. in min. pravilnika D. R. br. 72100 od 4. junija 1927., »Službeni list« št. 67 od 21. junija 1927. — Pravilno opremljene prošnje naj pridejo v roke komisije vsaj do 31. marca 1932. Vse drugo bo razvidno z oglasne deske državnega moškega učiteljskiša.

— Proslava desetletnice učiteljskega društva »Edinstvo« v Zagrebu. Pred desetimi leti je bilo osnovano v Zagrebu učiteljsko društvo »Edinstvo«, eno izmed prvih društev, ki so sestavljala zagrebško poverjenišvo UJU. Društvo je imelo ob ustanovitvi 1. februarja l. 1922. komaj 70 članov, a se je ves čas lepo razvijalo in število članstva se je od leta do leta večalo in danes šteje 400 članov. — V proslavo desetletnega obstoja se je vršila v soboto, 30. januarja svečana matineja, a 1. februarja se je vršila posebna učiteljska zabava. — Obe prireditvi sta dobro uspeli. — Kot se je društvo razvijalo prvih deset let v resnem delu in stremljenju za dosego vseh naših ciljev, tako mu želimo, da se tudi v bodoče dviga v korist stanu in v čast ustanoviteljem.

#### Osebnne zadeve.

—i Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog prosvetnega ministra upokojen s pravico na pokojnino po letih službe banski šolski nadzornik prosvetnega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani v 6. skupini Fortunat Lužar.

#### Mladinska Matica.

SE O »MIHCU IN JAKCU«.

Obrnili smo se do raznih tovarišev s prošnjo, da naj nam objektivno poročajo, kakšen vtis je napravila knjiga na učence. Dobili smo več odgovorov. Naj navedemo za danes enega. Tov. D. Š. iz Ptuja nam piše: ... Ze zunanost knjige se je prikupila otrokom ter jih takoj prvi hip priklenila k čitanju. Vsebinska knjige je podana tako naravno, ljubko, otroški duši primerno in zanimivo, da so deci kar žarele oči veselja in smeha. Nisem našel otroka, ki bi prečital knjigo samo enkrat. Menim, da je ravno v tem ona privlačnost, katera je dana našemu tov. Ribičiču. Slike so izdelane preprosto, a naravno, tako, da je tudi vsak starejši z zanimanjem prijel knjigo v roko. — Takih knjig si želi naša mladina še več, takih knjig si želi tudi starši naše dece.

Ne smem pa pozabiti omeniti, da je ta knjiga tudi lep pripomoček deci tuje narodnosti, ker se potom slik vadi pravilnih slovnicih končnic.

Laskavo oceno o »Mihcu in Jakcu« je prinesla tudi 7. številka »Jugoslovenskega učiteljskega glasa«. Kritiko je napisal urednik mladinskega lista »Zorica«, Popović.

—mm Tretja številka »Našega roda« je zmanjkala. Tisti, ki so številko naročili bolj pozno, bodo morali počakati, da se ponatisne. To se zgodi čimprej. Tudi prva številka je pošla. To bi se nam izplačalo ponatisniti le, če se javi precejšnje število novih naročnikov.

—mm Rekordna razprodaja »Mihca in Jakca«. V enem samem dobrem mesecu se je razprodala skoro vsa naklada. Uprava M. M. ima še par broširanih izvodov in nekaj več vezanin.

#### Šolski radio.

—r Program za XIII. teden. V torek, 9. februarja bo oddajala meščanska šola v Udriji lutkovno burko: »Razbojnik Moroz« v ribniškem narečju. I.—III. V petek, 12. februarja: »Moji doživljaji ob Makongu« (v osrednjem delu Zadnje Indije). Predava g. ing. Lupša Ferdo. I.—III.

—r Kmetijski pouk po radiu v prvi polovici februarja. V četrtek, dne 4. februarja t. l. bo predavanje »o živinorejskih, zadržanih in društvenih prireditvah preteklega jeseni«. Predavanje bo v obliki razgovora, ki ga podata ing. Zidanšek in ing. Wenko.

Predavanje o travištvu, ki je bilo določeno za nedeljo, dne 7. februarja in četrtek 11. februarja, radi nepredvidenih ovir odpade, vršilo se bo pa enkrat pozneje, o čemur bodo poslušalci pravočasno obveščeni po dnevnih listih in listu Radio Ljubljana.

V nedeljo, dne 14. februarja ob 8. uri zjutraj predava g. Martin Zupanc o predmetu: »Naša domača svinjereja in nasveti za njeno zboljšanje«.

#### Stanovska organizacija JUU iz gručtev:

Vabila:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU zboruje v soboto, dne 13. februarja 1932. ob 9. uri v šolskem poslopju v Domžalah s sledečim dnevnim redom:

1. Teorija in praksa moderne šole, predava g. direktor dr. Lončar.
2. Situacijsko poročilo predsednika banovinske sekcije tov. Dimnika.
3. Poročilo o izrednem zborovanju vseh predsednikov.
4. Predlogi.
5. Slučajnosti.

— LOGASKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto, dne 13. februarja 1932. v osn. šoli na Rakeku. Začetek ob 8. uri. — Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Naše ljudsko in narodno delo (predava tov. V. Winkler). 3. Predlogi in slučajnosti. — Udeležba obvezna! — Odbor.

— KOZJANSKO SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto, dne 13. februarja ob 9. uri v šoli v Kozjem. — Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje ref. g. Jos. Krošla: Kmet.gospodarsko nadaljevalno šolstvo. 4. Škodljivci sadnega drevja — zatiranje, tov. T. Freče. 5. Slučajnosti.

— SRESKO UČIT. DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA, ZAH. DEL. bo zborovalo dne 13. febr. 1932 v telovadnici osn. šole na Grabnu v Ljubljani.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ŽUZEMBERK bo zborovalo v soboto, dne 13. febr. 1932 ob 10. uri v šoli v Žuzemberku.

#### Novosti na knjižnem trgu.

Za vsakega učitelja je nepogrešljiva splošno znana knjiga

»ZEICHNEN IN DER VOLKSSCHULE«.

Sestavil Fritz Vith. II. novo predelana izdaja obsega 160 strani velike osmerke s 350 slikami ter 6 barvnimi umetniškimi prilogami. — V platno vezana stane Din 120.—

Novo izdanje je bilo predelano na podlagi najnovejših izkustev.

Ako risanja ni poučeval v tem izobražen risarski učitelj, je vedno obstajala možnost, da pouk svojega namena v vsem ne doseže. Obsežnost risarskega pouka je bila vedno zelo kočljiva za onega, ki risanja ni povsem obvladal, vzrok pa je v tem, da se v šolah ni obravnavalo dovolj raznih tehnik risanja in je razumljivo, da se marsikateri učitelj na tem polju ni mogel dočela uveljaviti in si pridobiti potrebnega znanja.

Iz te potrebe je izšla navedena knjiga, ki je prav dober pripomoček za učitelje, ki poučujejo tudi risanje.

Namen knjige je nuditi učitelju, ki poučuje razne predmete, vse ono moderno stremljenje na polju risarstva, mu je obnemem za vzpodbudo in navodilo ter mu nudi obilo smernic in načrtov za pouk. Na prav poljuden in lahko umljiv način se zamore mladina v ljudskih šolah privedi do lepih uspehov v risanju. (Techn. päd. V., Wetzlar.)

Prva izdaja te knjige je bila v najkrajšem času razprodana, kar najbolj dokazuje, kako nujna je bila potreba po tem delu.

Kot priključek h knjigi »Zeichnen in der Volksschule« je izšla od istega pisatelja tudi še knjiga

WERKARBEIT IN DER VOLKSSCHULE

ki obsega 160 strani velike osmerke s preko 250 slikami in 5 umetniškimi prilogami. — Cena v platno vezani knjigi Din 120.—

Za naročila se priporoča

Knjigarna »Učiteljske tiskarne«, Ljubljana.

#### MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

#### FOTO-SPORT

Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri Fr. P. Zajec, optik — Ljubljana Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

#### Kadar pridete v Ljubljano

z mislijo, da si nabavite dober aparat za šolski radio

ali tudi zase, ne pozabite obiskati našega prodajnega oddelka. Pri nas dobite največjo izbiro aparatov na baterije, na izmenični in istosmerni tok vseh napetosti. Nizke cene in ugodni plačilni pogoji!

# RADIO LJUBLJANA

TELEFON 31-90

MIKLOŠIČEVA CESTA 5

